

Handläggare
Mats Christensson
Telefon: 08-50812201**Till**
Kommunstyrelsen

Remiss av Naturvårdsverkets föreskrifter om ersättning till kommuner för insamling av förpackningsavfall på populära platser

Kontorsyttrande på remiss från kommunstyrelsen, KS
2025/905

Bakgrund

Södermalms stadsdelsnämnden har av kommunstyrelsen fått en remiss med förslag på föreskrifter om ersättning till kommuner för insamling av förpackningsavfall på populära platser från Naturvårdsverket. Remisstiden stäcker sig till den 8 augusti 2025.

Eftersom Naturvårdsverket inte gett staden förlängd svarstid och remissen ankom till stadsdelsförvaltningen i slutet av juni har beslut tagits att remissen besvaras i form av ett kontorsyttrande. Stadsdelsförvaltningens yttrande ska därefter anmälas till stadsdelsnämnden.

Ärendet

Nedan görs en kort sammanfattning av remissen.

Förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar anger att kommunerna, från och med den 1 januari 2026, ska tillhandahålla insamling av förpackningsavfall (papper och kartong, plast, metall, färgat- och ofärgat glas) på populära platser såsom vissa torg och i vissa parker. Förpackningsavfall av plast ska även samlas in på andra populära platser. Kommunerna har rätt till ersättning för detta och Naturvårdsverket har bemyndigande att meddela föreskrifter om denna ersättning.

Förslaget i korthet

Naturvårdsverkets förslag till nya föreskrifter om ersättning till kommuner för insamling av förpackningsavfall från populära platser beskriver hur ersättning till kommuner beräknas.

Ersättningen baseras på en fast och en rörlig del. Den fasta delen baseras på kostnader för etablering av en insamlingsplats. Den rörliga delen baseras på kostnader för insamling. Därefter görs även

ett påslag för kostnader för omlastning vilken utgör 1/10 av den totala ersättningen per insamlingsplats. I tabellen nedan anges förslag till fast ersättning för olika behållarstorlekar.

Fast ersättning per insamlingsbehållare (kr/år)		
Behållarstorlek	Storlek i liter	Fast ersättning (kr)
Bas	1-360	1 412
Mellan	361-1 000	2 144
Stor*	1 001-5 000	3 480

** Stor behållarstorlek finns ej för insamling av förpackningsavfall av plast från andra populära platser*

I en rättelse som Naturvårdsverket skickat ut till remissinstanserna anges att ersättningen för bas-behållaren (1–360 liter) föreslås uppgå till 1 142 kr/år, inte 1 412 kr/år som anges i tabellen ovan (se gulmarkerat).

I tabellen nedan anges förslag till rörlig ersättning för respektive behållarstorlek och fraktion.

Rörlig ersättning per tömning (kr)			
Fraktion	Bas	Mellan	Stor
Plast	35	65	550
Papper	35	65	550
Metall	35	65	550
Glas (färgat)	35	65	550
Glas (ofärgat)	35	65	550

Förslaget syftar till att säkerställa en ersättningsmodell som ger en så representativ och träffsäker ersättning som möjligt.

Naturvårdsverkets bedömning är att det i dagsläget, utifrån de uppgifter som idag finns att tillgå, inte finns förutsättningar att ta fram en bra förenklad schabloniserad ersättningsmodell. Därav föreslås i föreskrifterna en mer avancerad ersättningsmodell som syftar till att ge en så träffsäker ersättning som möjligt.

Den beräkningsmodell som ersättningen baseras på och den formel för beräkning som finns i föreskrifterna har tagits fram med stöd av konsultföretaget Ramboll. I framtagandet av underlag till beräkningsmodell har information och data samlats in, samt samråd genomförts, med cirka 20 kommuner. Även Håll Sverige rent, SKR (Sveriges kommuner och regioner) samt producentansvarsorganisationerna Näringslivets Producentansvar och TMR har varit med under processen gång.

Naturvårdsverket planerar att se över beräkningsmodellen som ligger till grund för ersättningen cirka två år efter ikraftträdande. Framför allt finns behov att utvärdera modellen kopplat till nya erfarenheter och dataunderlag samt att förenkla och schablonisera modellen ytterligare.

Naturvårdsverket har bedömt att ersättningen för insamlingen av förpackningsavfall från torg och parker samt andra populära platser ska regleras i separata föreskrifter och inte i de redan antagna föreskrifterna om ersättning till kommuner för insamling av förpackningsavfall från hushåll och samlokaliserade verksamheter (NFS 2023:14). Föreslagna föreskrifter ska endast bestämma ersättningens storlek.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen har idagsläget svårt att exakt bedöma om föreslagna ersättningsnivåer för insamling av förpackningsavfall på populära platser är rimliga eftersom förvaltningen saknar den fullständiga bilden över hur bland annat de insamlade förpackningarna ska omlastas till producenterna och var insamlingsplatserna ska placeras.

Förvaltningen anser dock att den fasta ersättningen är för låg för att täcka de kostnader som staden kommer att ha i samband med inköp av insamlingskärl. I förslaget anges 9 000 kronor per kärl för insamlingskärl enligt basnivå. Enligt förvaltningen bör ersättningsnivån uppgå till minst 15 000 kronor vilket bättre överensstämmer med de priser som idag gäller för enklare variant av denna typ av kärl. Det är enligt förvaltningen viktigt att kostnaderna för bland annat inköp av insamlingskärlen inte belastar andra områden som staden ansvarar för utan att de täcks av producentansvaret.

Eventuellt behöver även den fasta ersättningen för etablering av insamlingsplats justeras upp något mot bakgrund av att Naturvårdsverkets beräkningar i första hand ser ut att utgå ifrån att majoriteten av insamlingsplatser kräver lite eller inget förberedande arbete då kärlen ofta placeras direkt på marken. I de fall insamlingskärlen ska placeras på parkmark, behövs investeringar för att klara drift/underhåll på respektive plats. Detta innebär t.ex. att anlägga hårdgjorda ytor för kärlen, samt förstärka parkvägar för transporter.

Det kan även i detta sammanhang nämnas att det idag råder stor brist på kommunaltekniska ytor vilket kan krävas för omlastning av

insamlade förpackningar. Detta innebär att allmän park måste tas i anspråk för detta ändamål.

Insamlingen av förpackningar på populära platser där många människor befinner sig kommer enligt förvaltningen även innebära andra kostnader i form av exempelvis slitage på omkringliggande parkytor, utökad renhållning och underhåll av parkvägar. Även dessa tillkommande kostnader bör enligt förvaltningen tas med i ersättningsmodellen.

Förvaltningen inser att föreslagen beräkning av ersättning kommer att kräva stora administrativa insatser, bland annat på grund av att flera avtal inom staden idag har funktionskrav gällande tömning av skräpkorgar. Det är därför enligt förvaltningen viktigt att rapporteringssystemet anpassas till denna omständighet så att det blir hanterbart att rapportera in antalet tömningar av kärl.

Förvaltningen önskar att ansökan om ersättning för anläggning av insamlingsbehållare och tömning av dessa samordnas av trafikkontoret för att effektivisera administrationen.

Förvaltningen ser positivt på att Naturvårdsverket ser över beräkningsmodellen efter cirka två år efter föreskrifternas ikraftträdande, bland annat om det är möjligt att förenkla och schablonisera modellen ytterligare.

Snorre Berglund
Tf Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Konsekvensutredning gällande föreskrifter om ersättning till kommuner för insamling på populära platser

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Snorre Berglund, Stadsdelsdirektör	2025-08-07